

HET ENCOD BULLETIN OVER DRUGSBELEID IN EUROPA

NR. 11. NOVEMBER 2005

RISK MANAGEMENT

Volgens de cijfers van het Europees Waarnemingscentrum over Drugs in Lissabon, wordt jaarlijks zo'n 6,5 miljard EURO besteed aan het instandhouden van het drugsverbod in de EU (het deel van de belasting dat gebruikt wordt om activiteiten van politie-, justitie, douane- en gevangenis personeel te financieren die van belang zijn om het drugsverbod in stand te houden). Dat houdt in dat elk van de 460 miljoen burgers in de EU verplicht is om per jaar 14 EURO te betalen aan de kosten van de oorlog tegen drugs. Een opgelegde "drugsoorlogbelasting" waarvan het bestaan noch in de media, noch in het parlement in vraag wordt gesteld. En als er parlementaire resoluties worden aangenomen die aandringen op een einde aan de drugsoorlog, zoals die van het Europees Parlement van December 2004, dan worden die vervolgens door het politieke establishment en de media genegeerd.

De enige rechtvaardiging die in het openbaar wordt gehanteerd om dit beleid voort te zetten is gebaseerd op het gebruik van angst als opvoedkundige methode. Dat is het best zichtbaar in de redenering die gewoonlijk wordt gebruikt om het drugsverbod te verdedigen, namelijk dat het verbieden van een middel kwetsbare en jonge mensen zal ontmoedigen het te gebruiken. Het is niet moeilijk dit argument te ontkrachten: ten eerste is er geen enkel bewijs dat het verbod op illegale drugs de vraag ernaar heeft doen verminderen, en ten tweede zou er, als men deze logica volgt, geen enkele rechtvaardiging zijn voor de legale status van alcohol en tabak.

De angst voor drugs is een privé-zaak, die niet als basis voor wetgeving zou moeten dienen. Tenminste 35 miljoen volwassen burgers in de Europese Unie hebben hun angst op de een of andere manier overwonnen, en consumeren regelmatig op zijn minst één illegale drug (cannabis). Een mogelijk veel groter deel van de bevolking voelt zich evenmin bedreigd door het bestaan van bewustzijnsveranderende middelen.

Waar de meeste mensen wél over beschikken is het vermogen om met risico's in te schatten. Zoals iedereen die bekend is met het fenomeen druggebruik weet, draagt elk gebruik risico's met zich mee. Ook al moeten deze risico's nooit worden onderschat, angst is in elk geval niet de meest geschikte houding om deze tegemoet te treden. Het is zelfs zo dat de angst om gearresteerd of ontdekt te worden vaak een cruciale rol speelt in het onveilig druggebruik, dat vervolgens weer tot gezondheidsproblemen kan leiden.

Echter, zolang autoriteiten blijven hameren op de noodzaak om bang te zijn voor drugs, maken ze het moeilijker voor mensen om zelf te leren omgaan met de risico's, met de hulp van hun peers, vrienden en familieleden. Bovendien leidt het verbod op drugs ertoe dat autoriteiten direct ingrijpen in de relatie tussen bijvoorbeeld ouders en kinderen.

Op 13 en 14 oktober besprak de Pompidou Group (een groep van drugsbeleidexperts van de Raad van Europa) de mogelijkheid om verplichte urinetests in te voeren op Europese scholen. Delegaties van vrijwel alle Europese regeringen wisselden hier van gedachten over de ethische aspecten van dit voorstel, en ENCOD was uitgenodigd om het standpunt van de Europese maatschappelijke organisaties te verkondigen.

Het testen van urine op drugs is een dubieuze methode om jonge mensen te ontraden drugs te gebruiken, en niet alleen vanwege de vele technische problemen die met deze tests gemoeid zijn. In feite kan het de situatie verergeren, door angst en wantrouwen te zaaien onder jongeren en volwassenen. Er zijn alternatieven voor drugtesting die niet op angst gebaseerd zijn: informatie, discussie, advies, buitenschoolse activiteiten en andere methodes om vertrouwen tussen scholieren en volwassenen op te bouwen. Alleen wanneer zij het vertrouwen en het respect van volwassenen ervaren, zullen jongeren leren om te gaan met risico's en verantwoord te handelen.

Gelukkig bleken de meeste aanwezigen op de vergadering van de Pompidou Group deze mening te delen, en het is zeer waarschijnlijk dat de Raad van Europa in de nabije toekomst een aanbeveling zal doen tegen het verplicht testen op drugs in scholen. Echter, om de Europese autoriteiten ertoe te brengen om een gelijksoortige houding in te nemen ten aanzien van het verbod op drugs op zich, zal meer pressie nodig zijn.

ENCOD gaat door met het motiveren van Leden van het Europees Parlement om de historische goedkeuring van het rapport van vorig jaar op te volgen met nieuwe initiatieven. De MEP wiens naam het rapport draagt, Giusto Catania uit Italië, is reeds overgegaan tot het verzoek aan de Europese Raad (de hoogste autoriteit in de Europese Unie) om een duidelijk politiek signaal van afkeuring te geven in het geval van de mogelijke uitlevering van de Canadese cannabisactivist Marc Emery aan de Verenigde Staten, waar hij veroordeeld kan worden tot 10 jaar en wellicht levenslange gevangenisstraf. Catania heeft de Europese Raad gevraagd om haar bezorgdheid te uiten over dit nieuwe voorbeeld van de manier waarop de Verenigde Staten handelen in strijd met de mensenrechten en de vrijheid van meningsuiting.

Op een vergadering in het Europees Parlement op 4 oktober werd bevestigd dat ENCOD doorgaat, met de steun van 8 parlementsleden van 4 verschillende politieke partijen, met het voorstel een brede dialoog te organiseren rond drugsbeleid in Europa, met deelname van de "civil society" in het voorjaar van 2006. Zodra onze financiële situatie dat toelaat, zullen we concrete plannen beginnen maken voor deze bijeenkomst, die kan uitgroeien tot een belangrijke mogelijkheid om een boodschap uit te dragen van verantwoord risk management in plaats van het zaaien van angst daar waar het om drugs gaat.

Naast deze pogingen organiseerde ENCOD een informatiestand en enkele presentaties van de ENCOD films op zowel de Highlife Fair in Barcelona als de London Hemp Fair. Op beide hennepbeurzen bleek dat een ander drugsbeleid allang een feit is. De economische sector die gecreëerd is in de grijze zone van het drugsbeleid in Europa stelt het uitstekend. De politieke sector daarentegen kan nauwelijks overleven. Om ENCODs voortbestaan in 2006 te verzekeren, zijn we nog altijd afhankelijk van die burgers die bereid zijn te investeren in een beweging voor de afschaffing van de absurde belasting voor de drugsoorlog.

Joep Oomen
www.encod.org